

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลวัง อำเภอนำคนางค์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

องค์การบริหารส่วนตำบลวัง ได้ดำเนินการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม จากการวิเคราะห์ความเสี่ยง สามารถแบ่งระดับความเสี่ยงออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้ ระดับสูง ระดับปานกลาง ระดับต่ำ ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ตามประเด็นดังนี้

รายงาน/แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ องค์การบริหารส่วนตำบลวัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙								
ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิดการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง ที่อาจจะเกิดขึ้น	ประเมิน ระดับของความเสี่ยง			มาตรการ/แนวทางในการป้องกัน เพื่อไม่เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
				ต่ำ	กลาง	สูง		
๑	การเรียกรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น ๆ	- การรับสินบนในการปฏิบัติหน้าที่ - การควบคุมดูแลของผู้บังคับบัญชา - ผู้ปฏิบัติไม่เข้าใจ กฎหมายระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	- การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อแลกกับผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งในการใช้อำนาจและปฏิบัติหน้าที่			✓	- มีมาตรการป้องกันการรับสินบนตามนโยบาย No Gift Policy - ควบคุม กำกับ ดูแล ให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ เรื่องการรับของขวัญ สินน้ำใจอย่างเคร่งครัด - มีการออกคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อให้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง และเป็นรูปธรรม	- จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเรียกรับทรัพย์สินและประโยชน์

รายงาน/แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี								
การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ องค์การบริหารส่วนตำบลวัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙								
ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบ/กระตุ้นให้เกิดการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น	ประเมินระดับของความเสี่ยง			มาตรการ/แนวทางในการป้องกันเพื่อไม่เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
				ต่ำ	กลาง	สูง		
๒	การจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดหาพัสดุ	- การทุจริตรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ - ผู้ปฏิบัติมีเจตนาทุจริต แสวงหาผลประโยชน์ - มีกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องค่อนข้างมากและมีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมอยู่บ่อยครั้ง - กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมีหลายขั้นตอน และมีผู้ปฏิบัติงานเพียง ๑-๒ คน อาจทำให้เกิดความผิดพลาดได้ - ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมาย หรือหนังสือสั่งการไม่เพียงพอและชัดเจนในการปฏิบัติ	- การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุที่เอื้อผลประโยชน์ทับซ้อน - การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่ปฏิบัติไม่ครบถ้วนตามระเบียบ			✓	- ส่งเสริมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานให้เข้าใจข้อกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปฏิบัติมีความถูกต้องครบถ้วน - กำหนดแผนอัตรากำลังให้มีผู้ปฏิบัติงานเพียงพอกับปริมาณงาน - หัวหน้าหน่วยงานต้องควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบ การปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด - หากพบการกระทำความผิด จะต้องดำเนินการทางวินัย ทั้งทางละเมิดและทางอาญาอย่างเคร่งครัด - เสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม และการป้องกันการทุจริตให้บุคลากรในหน่วยงาน โดยการฝึกอบรม มอบนโยบายมาตรการ แนวทางปฏิบัติด้านการเสริมสร้างวินัย คุณธรรมจริยธรรม เพื่อสร้างจิตสำนึกสุจริต	- จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและจัดหาพัสดุ - จำนวนกรณี ที่หน่วยตรวจสอบตรวจพบ

รายงาน/แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี								
การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ องค์การบริหารส่วนตำบลวัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙								
ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบ/กระตุ้นให้เกิดการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น	ประเมินระดับของความเสี่ยง			มาตรการ/แนวทางในการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
				ต่ำ	กลาง	สูง		
๓	การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	- การทุจริตรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ - การปฏิบัติหน้าที่โดยเอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือพวกพ้อง - การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ	- เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยเอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นผู้หนึ่งผู้ใด - เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบกฎหมายซึ่งก่อให้เกิดความเสียหาย - เจ้าหน้าที่จงใจละเว้นการปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนด หรือประมาทเลินเล่อ		✓		- สร้างความรู้ความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่เข้าใจในระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องครบถ้วนและตรวจสอบ - หัวหน้าหน่วยงานต้องควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างเคร่งครัด - หากพบการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบให้ดำเนินการทางวินัยละเมิดหรือทางอาญาแก่เจ้าหน้าที่ผู้ bersangkutan - เสริมสร้าง วินัย คุณธรรม จริยธรรมให้บุคลากรในหน่วยงานโดยการวางมาตรการ แนวทางปฏิบัติ ตลอดจนการอบรมกิจกรรมด้านการเสริมสร้าง วินัย คุณธรรมจริยธรรม เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดี	- จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

รายงาน/แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี								
การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ องค์การบริหารส่วนตำบลวัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙								
ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบ/กระตุ้นให้เกิดการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น	ประเมินระดับของความเสี่ยง			มาตรการ/แนวทางในการป้องกันเพื่อไม่เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
				ต่ำ	กลาง	สูง		
๔	การบริหารงานบุคคล	- การทุจริตรับสินบนในการรับเจ้าหน้าที่เข้ามาปฏิบัติงาน - การควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบ เรื่องค่าตอบแทนอาจเกิดข้อผิดพลาดไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบข้อกฎหมายไม่เพียงพอหรือมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย	- ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานด้วยความประมาทเลินเล่อ - ผู้ปฏิบัติงานจงใจทุจริต หรือประพฤติดมิชอบ - ผู้ปฏิบัติงานเบิกจ่ายค่าตอบแทนไม่ตรงตามความเป็นจริง	✓			- สร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจระเบียบกฎหมายและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส - สร้างองค์ความรู้ รวบรวมและสรุประเบียบข้อกฎหมาย หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง เผยให้ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน และติดตามการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ - หัวหน้าหน่วยงานต้องควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบ การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด	- จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการรับเจ้าหน้าที่เข้ามาปฏิบัติงาน - เบิกจ่ายค่าตอบแทนในการบริหารงานบุคคล

รายงาน/แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี								
การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ องค์การบริหารส่วนตำบลวัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙								
ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบ/กระตุ้นให้เกิดการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น	ประเมินระดับของความเสี่ยง			มาตรการ/แนวทางในการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
				ต่ำ	กลาง	สูง		
๕	การพิจารณา อนุญาต อนุมัติ	- การทุจริตรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ - ผู้บังคับบัญชาขาดการควบคุมอย่างใกล้ชิด - การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ และผลจากการรับผลประโยชน์ส่งผลต่อการตัดสินใจในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่	- การอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลง รื้อถอนอาคาร - การขอจดทะเบียนพาณิชย์ - การออกใบอนุญาตชุดดินถมดิน			✓	- กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานและเน้นย้ำให้ปฏิบัติตามคู่มือประชาชนตาม พรบ.อำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ อย่างเคร่งครัด - กำหนดมาตรการและแนวทางการใช้ดุลยพินิจในการใช้อำนาจ และบังคับให้มีการยึดถือปฏิบัติ - ส่งเสริม วินัย คุณธรรม จริยธรรม และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบให้บุคลากรในหน่วยงานเพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต - ผู้บังคับบัญชามีการควบคุม กำกับ ดูแล และตรวจสอบอย่างเคร่งครัด	- จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ระดับความรุนแรงของผลกระทบ และระดับของความเสี่ยง โดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับความรุนแรงของผลกระทบ ไว้ ๕ ระดับ คือ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง และสูงมาก ดังนี้

ประเด็นที่พิจารณา	ระดับคะแนน				
	๑ = น้อยที่สุด	๒ = น้อย	๓ = ปานกลาง	๔ = สูง	๕ = สูงมาก
<u>โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง</u>					
ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์หรือข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน (ครั้ง)	๕ ปี/ครั้ง	๒-๓ ปี/ครั้ง	๑ ปี/ครั้ง	๑-๖ เดือน/ครั้ง ไม่เกิน ๕ ครั้ง/ปี	๑ เดือน/ครั้ง หรือมากกว่า
โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
<u>ความรุนแรงและผลกระทบ</u>					
มูลค่าความเสียหาย	น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๐- ๕๐,๐๐๐ บาท	๕๐,๐๐๐ – ๑๐๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐,๐๐๐ – ๕๐๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท
อันตรายต่อชีวิต	เดือดร้อน รำคาญ	บาดเจ็บ เล็กน้อย	บาดเจ็บ ต้องรักษา	บาดเจ็บสาหัส	เสียชีวิต
ผลกระทบต่อภาพลักษณ์ ขององค์กร	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก

ส่วนระดับของความเสี่ยง จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบต่อความเสี่ยงขององค์กรว่าจะก่อให้เกิดความเสี่ยงในระดับใด โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง และ ต่ำ

ความรุนแรงของผลกระทบ	๕					
	๔					สูงมาก
	๓					สูง
	๒					ปานกลาง
	๑					ต่ำ
	๑	๒	๓	๔	๕	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสีย

เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละ ปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงต่างๆ และประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบหรือมูลค่าความเสียหายจากความเสี่ยง เพื่อให้ เห็นระดับความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ วางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณ กำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑) พิจารณาโอกาส/ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่ามีโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดขึ้นมาก น้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒) พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบความเสี่ยง ที่มีผลต่อหน่วยงานว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบของ แต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบ ความเสี่ยง ว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใด

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่ง จัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็นแผนภูมิความเสี่ยง แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน ซึ่งใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ความรุนแรงของผลกระทบ	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕	สูงมาก	
	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐		
	๓	๖	๙	๑๒	๑๕		สูง
	๒	๔	๖	๘	๑๐		ปานกลาง
	๑	๒	๓	๔	๕		ต่ำ
		๑	๒	๓	๔	๕	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

๑) สี หมายถึง ระดับความเสี่ยงต่ำ คือ คะแนนระดับความเสี่ยง ๑-๕ คะแนน โดยทั่วไป ความเสี่ยงในระดับนี้ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ไม่มีนัยสำคัญต่อการดำเนินงาน ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้นสามารถ ยอมรับได้ภายใต้การควบคุมที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งไม่ต้องดำเนินการใด ๆ เพิ่มเติม

๒) สี หมายถึง ระดับความเสี่ยงปานกลาง คะแนนระดับความเสี่ยง ๖-๑๐ คะแนน เป็น ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีแผนควบคุมความเสี่ยง ความเสี่ยงในระดับนี้ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม

๓) สี หมายถึง ระดับความเสี่ยงสูง คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๑-๑๖ คะแนน ต้องมีแผนลด ความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยงนั้นลดลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔) สี หมายถึง ระดับความเสี่ยงสูงมาก คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๗-๒๕ คะแนน ต้องมี แผนลดความเสี่ยงและประเมินซ้ำ หรืออาจต้องถ่ายโอนความเสี่ยง

สรุปภาพรวมผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

สรุปภาพรวมผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลวัง ดังนี้

๑. การเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง จากการวิเคราะห์พบว่า อาจเกิดขึ้นได้จากการควบคุม กำกับดูแล หรือตรวจสอบของผู้บังคับบัญชาที่ไม่เคร่งครัด ประกอบกับเจ้าหน้าที่ไม่เข้าใจระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนอาจเกิดจากการเจตนาแสวงหาผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่เอง

๒. การจัดซื้อจัดจ้างและการจัดหาพัสดุ อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง จากการวิเคราะห์พบว่า มีกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ ตลอดจนแนวทางปฏิบัติที่มีค่อนข้างมากและมีการแก้ไขเพิ่มเติมอยู่บ่อยครั้ง อีกทั้งกระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างและจัดหาพัสดุมียุติขั้นตอนบางกระบวนการมีผู้ปฏิบัติงานเพียงคนเดียว อาจทำให้เกิดความผิดพลาดได้ ประกอบกับผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในข้อระเบียบ กฎหมายที่ไม่เพียงพอ หรือประมาทเลินเล่อ

๓. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ อยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง จากการวิเคราะห์พบว่าการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่อาจเกิดการเอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น หรืออาจเกิดจากการปฏิบัติงานอย่างประมาทเลินเล่อ

๔. การบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับความเสี่ยงต่ำ จากการวิเคราะห์พบว่าการควบคุม กำกับดูแล และตรวจสอบเรื่องการเบิกจ่ายค่าตอบแทนอาจก่อให้เกิดข้อผิดพลาดไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้ และผู้ปฏิบัติงานอาจมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอ

๕. การพิจารณา อนุญาต อนุมัติ อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง เจ้าหน้าที่อาจดำเนินการไม่เป็นตามระเบียบที่กำหนดไว้ หรือขาดการตรวจสอบในการพิจารณาที่ครบถ้วน

ปัญหาอุปสรรค

๑. ผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านความเสี่ยงต่อการเกิดการทุจริตและกระบวนการขั้นตอนในการบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒. การประสานงานภายในและภายนอกยังไม่มีความต่อเนื่องในด้านการป้องกันความเสี่ยงต่อการทุจริต

ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ

๑. ส่งเสริมให้ผู้บริหารระดับสูงเน้นความสำคัญของการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต ประพฤติมิชอบให้มากยิ่งขึ้นและไปในทิศทางเดียวกัน นำไปสู่การเกิดเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

๒. ควรมีการจัดทำคู่มือตัวอย่างหรือการศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงการทุจริต และประพฤติมิชอบ เพื่อให้แต่ละส่วนราชการภายในมีแนวทางในการปฏิบัติงานและดำเนินการจัดทำมาตรการเพื่อป้องกันการทุจริตภายในหน่วยงานต่อไป